

Jana Moravcová: Česká deníková literatura 40. a 50. let 20. století

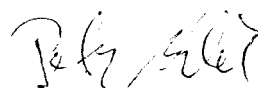
(posudek vedoucího diplomové práce)

Jana Moravcová se svou diplomovou prací vrátila k tématu, které je pro soudobou literární historii jedním ze stěžejních: k silné linii autobiografického, především deníkového psaní, která vykrytalizuje ve 40. letech a posune se produktivně až do dalšího desetiletí, s doběhem až do současnosti. Téma literárních deníků v moderní české i světové literatuře již bylo řešeno různě: pokusy formulovat teoretické principy autobiografického psaní, pokusy integrovat deníkové psaní do celku literárního díla daného autora, ale i pokusy etablovat toto psaní jako zcela autonomní literární žánr (Šklovskij, Lopatka). Jana Moravcová vyzkoušela postup jiný: zaměřila se na čtyři autory daného období, pro něž se žánr deníku stává – pro každého za jiných okolností i v jiném provedení – stěžejním a pokusila se v rámci různorodých autorských poetik Jiřího Ortena, Jiřího Koláře, Jana Hanče a Jana Zábrany vysledovat typologické schody a rozdíly poetiky tohoto psaní. Proto – zcela smysluplně – nepíše dílčí autorské monografie, ale sleduje stěžejní kategorie a jejich realizace v jednotlivých textech s tím, že se k témuž textu v různém nastavení vrací. A myslím, že se jí tento postup navýsost zdařil, neboť nesklouzla ani k úmornému opakování stejných analyticko-interpretčních postupů u každého autora zvlášť, ani k paušalizujícím zobecněním o deníku v dané době tak vůbec. Vyvážený rozbor kategorií deníkového subjektu, temporality a intertextovosti jako kategorií, které jí vůči danému materiálu přišly jako stěžejní, jí umožnil velice produktivně a citlivě pojmenovat jak schody deníkové poetiky, tak i dílčí či podstatné rozdíly v realizacích těchto kategorií v jednotlivých autorských provedeních. Diplomantka také uhlídala rámec svého zájmu a nenechala se strhnout vysvětlovacími výlety mimo deníkové texty, ale ani vyvozováním definitivních apodiktických tvrzení.

Cítím povinnost ocenit i styl práce, který se mi jeví jako hutný, neupovídaný, ale na druhé straně ani strojeně „vědecký“ za každou cenu. Funkční jsou i citáty, které text samoučelně neprotahují, ale spíše dokládají to, co je předmětem analýzy.

Jako celek hodnotím práci jako velice zralou, promyšlenou a napsanou tak, aby nabídla rezultáty namísto toho, aby čtenáře zahlcovala všemi nápady, které se nad daným materiálem mohly vyrojít. Proto bez jakéhokoli váhání **doporučuji** tuto diplomovou práci k obhajobě.

V Praze dne 18. 9. 2006

Doc. PhDr. Petr Bílek, CSc.